

Persuasor dicit de ordine epistolarum Pauli ex Athanasio, fateor me numquam opus illud Athanasii legisse. Sed nec Hieronymus, qui omnium fere ejus ætatis commentationes enumerat, nec in Athanasii Epicedio Nazianzenus, nec is, qui fere illius autoritate utitur Damascenus ejusmodi commentariorum meminere. Video autem Persuasorem credidisse commentarios Theophilacti, qui passim conversi habentur, esse Athanasii; quod falsum esse, ex autoribus, qui in eo opere citantur cautus lector animadvertere poterat, cum quidam illorum posteriores Athanasio fuerint. Devenerunt autem ad manus meas Theophilacti Commentarii in

Quid? Nonne facile evenire etiam poterat, ut Paulus familiares alias ad eum epistolas per eundem miserit tabularium, adeo ut opus non foret per alios illi salutem mittere? Quis ea humanitatis officia Apostolis deneget? Paulum id facere consuevisse credibile in primis profecto est, quum ad Corinthios scribens, Galatas, Ephesios, Theffalonicenses. aliosque populos, nihil de ipsorum Episcopis expresse memorat. Tam alienum itaque est, ut ex epistola Pauli ad Romanos, Petrum Romæ non fuisse *invicte demonstrari possit*, quemadmodum sibi cum Velenio Persuasore blanditur Illyricus in opere de primatu Pape &c; ut ex hac ipsa potius Historiæ Ecclesiasticæ peritissimus Theodoretus Romanum

ejusdem Episcopatum confirmet in suis ad primum caput dictæ Epistolæ ad Rom. Commentariis, solerter adnotans, *confirmandi* verbum a Paulo adhibitum, cum ait cap. i. v. ii. *ἐπιποθέτω γὰρ ἰδοὺ ὑμεῖς ἵνα ἢ περὶ τοῦ Χριστοῦ ὑμῶν πνευματικῶν εἰς τὸ ἐπιχρηθῆναι ὑμῖν*: *Desidero enim videre vos, ut aliquid imperiar vobis gratiæ spiritualis ad CONFIRMANDOS VOS*; quia jam eos Petrus docuerat, & in Ecclesiam coegerat. En Theodoreti verba. „ Et quia primus eis magnus Petrus doctrinam Evangelicam præbuit, necessario intulit ad CONFIRMANDOS VOS: Non enim, inquit, aliam doctrinam vobis adferre, sed eam, quæ jam oblata est, confirmare, & arbores jam plantatas irrigare volo.

in totum novum Testamentum græce scripti; in quibus illi quoque sunt, qui latine sub nomine Athanasii circumferuntur, ea præcipue de causa, quod ita ab interprete sunt inscripti, accedente etiam Theodori Gazæ autoritate. Quæ res autem errori causam dederit, satis constituere non potui.

PERSUASIO VI.

„ **A**ccedit & istud ad corroborandum, quod
 „ Petrus ad ea tempora, quibus Paulus Romanis litteras destinaverat, Romæ non fuisset;
 „ quia divus Ambrosius super epistolam ad Romanos, in quibusdam vetustis codicibus dicit,
 „ se legisse, Narcissum illo tempore Romæ presbyterum fuisse, cujus domum salvere jubet. Hic
 „ tamen (inquit divus Hieronymus) officio peregrini fungebatur, exhortationibus firmans credentes. . . . Porro apud primitivam Ecclesiam
 „ nulli fuerunt qui dicerentur Summi Pontifices, Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi: nempe quæ duos solum Ecclesiasticos habuit ordines
 „ Presbyteros videlicet, & Diaconos, ut ex ea claret, quam Philippensibus Apostolus e Roma
 „ dederat epistola: = Paulus (inquit) & Timotheus servi Jesu Christi, omnibus Sanctis qui sunt in
 „ Christo Jesu, qui sunt Philippis cum Episcopis & Diaconibus =. Nam iidem vocabantur presbyteri, episcopi, vel seniores, ut ex epistolis Paulinis est
 „ manifestissimum. Quin in Actis quoque Apostolorum ad Ephesinæ Ecclesiæ presbyteros inquit:
 „ = quia vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei =; & Petrus, qui & ipse Presbyter
 „ ter

„ ter multarum Ecclesiarum fuerat, ad presbyte-
 „ ros dispersionis Ponti, Galatiæ, Cappadociæ,
 „ Asiæ & Bithyniæ scribens, seniore[m] se nominat,
 „ dicens: = seniores ergo, qui in vobis sunt obse-
 „ cro, consenior, & testis Christi passionum. = Et
 „ ut regrediamur ad priora, presbyteri diceban-
 „ tur, qui Ecclesiis veluti quidam proceres præ-
 „ erant. Unde Apostolus in priori ad Timotheum
 „ epistola: = qui bene (inquit) præfunt presbyteri,
 „ duplici honore digni habeantur. = Et ad Titum:
 „ = Hujus rei gratia reliqui te Cretæ, ut ea quæ
 „ defunt corrigas, & constituas per civitates pres-
 „ byteros, sicut ego præscripsi tibi. = Igitur hic
 „ Narcissum, presbyterum seniore[m], aut Episco-
 „ pum Romanæ Ecclesiæ fuisse intelligimus. Qui
 „ non modo ejus, sed & aliarum circumjacentium
 „ Ecclesiarum & Christifidelium curam gerebat,
 „ cujus etiam familiam, ob ingenuas ejus virtu-
 „ tes, Paulus salutare præcepit. Insuper Andro-
 „ nicus & Junia duo e septuaginta duorum Apo-
 „ stolorum numero, ut Origenis est opinio, Ro-
 „ mæ ea tempestate fuerant, quos hac prærogati-
 „ va honoris, ad Romanos in epistola salutatur Apo-
 „ stolus: = Salutate (inquit) Andronicum & Juniam
 „ cognatos meos, & concaptivos meos, qui sunt
 „ nobiles in Apostolis, qui & ante me fuerunt in
 „ Christo Jesu. = Adde quod Priscilla & Aquila, ut
 „ Ambrosii suffragatur auctoritas, non ociose Ro-
 „ mam venerunt, qui quoniam propensiores erant
 „ in devotione, ideo ad confirmationem Roma-
 „ norum missi fuisse intelliguntur: de quibus ad
 „ hunc modum Paulus loquitur; = Salutate Priscil-
 „ lam & Aquilam adjutores meos in Christo Jesu,
 „ qui pro anima mea suas cervices supposuerunt = .

„ Ea

„ Ea propter quid opus Roma tunc habuerit Pe-
 „ tro veterano, & jam viribus defecto, non conii-
 „ cio. Nempe cum habuerit legitimum presby-
 „ terum Narcissum, Apostolos Christi doctrina in-
 „ signes Andronicum & Juniam, & cooperatores
 „ in Evangelio non contemnendos Aquilam &
 „ Priscillam. Sed hoc citra omnem controver-
 „ siam verum est, quod Romæ tunc temporis non
 „ fuerit: nam si neminem non salutatur eorum Apo-
 „ stolus, vel qui seniores fuerant, vel qui cognati
 „ & cogniti, quomodo unum Petrum non salu-
 „ tasset, quocum firmissimam amicitiam & socie-
 „ tatem jam pridem iniverat, & ejus videndi desi-
 „ derio antea Hierusalem petere non dubitaverat?
 „ & hinc apparet usque ad Neroniani Imperii tem-
 „ pora Petrum Romam non fuisse. Quod si vi-
 „ ginti & quinque annis illic resederit, a quo tan-
 „ dem mortem passus est? Hic tussunt Romani
 „ sycophantæ, non secus ac indocti quique Canto-
 „ res, qui locum fecerunt proverbio, hæsitatio can-
 „ torum (ut communiter dicitur) tussis est.

DISSUASIO.

NULLA mihi cum Persuasore controversia est
 de *Archiepiscopis & Patriarchis*, siquidem
 nemo quod sciam tam ignarus antiquitatis fuit,
 qui Apostolorum temporibus hæc nomina dixerit
 in Ecclesia extitisse, cum superessent ipsi ad quos
 omnia referebantur. Nam quæ fertur Anacleti epi-
 stola de ejusmodi ordinibus, fictitium nescio quid
 nobis subolere videtur. Sed & quandoque eosdem
 fuisse *Episcopos & Presbyteros*, Hieronymus in
 Commentariis epistolæ ad Titum, dilucidius ad

Eva-

Evagrium scribens nos admonuit, ad tollendaque dissidia, & regendam multitudinem sequenti tempore, toto orbe decretum fuisse, ut unus cæteris præflet. Quod item opinor postea de iis, quos nunc *Archiepiscopos & Patriarchas* vocant, accidisse, ordinatos scilicet ad tollendas controversias, quæ in unaquaque provinciâ oriebantur. Hieronymus enim contra Luciferianos, & Bizantinæ & Picensi provinciarum *Episcopos* nominat (33). Illud vero

(33) Antequam ad ea, quæ heic de *Presbyteris & Episcopis* ex Apostoli verbis male intellectis, Persuasor comminiscitur, quæque de iisdem *Presbyteris & Episcopis*, deque *Archiepiscopis & Patriarchis* in hac dissuasiōe breviter obscure traduntur a Cortesio, ex Concilio Tridentino, & Romano ad Parochos Catechismo explicanda illustrandaque animum adiiciam; operæ pretium arbitror animadvertere; totum id quod de *ejusmodi ordinibus in ea quæ fertur Anacleto epistola* habetur, & *fictivum* sibi nescio quid subolere testatur idem Cortesius pag. *præced.* 107. legi in tribus Epistolis decretalibus, quas Isidorus Mercator eidem sancto Pontifici Anacleto tribuit; adeoque Isidorianæ collectionis fallacias optime Cortesium nostrum cognovisse. Quum enim, qui Justinii Febronii Jurisconsulti nomine librum nu-

per edidit de *statu Ecclesiæ*, tamquam pro certo ponat ac statuatur sæpissimeque usque ad nauseam repetat cap. i. §. vi. cap. ii. §. x. & xi. ac præsertim toto cap. viii. dicti operis, neminem Catholicorum usque ad finem sæculi xvi. sive saltem ad Concilii Tridentini tempora de falsitate epistolarum in laudata Isidori collectione occurrentium unquam dubitasse; facile apparebit quantum Febronianis *facti* ut ajunt *principiis* sit fidendum, dum videmus Italum Monachum an. 1522. hoc est annos ante Concilii Tridentini initia quatuor & viginti scribentem, eundemque Ecclesiæ Romanæ addictissimum, Anacleto ex Isidoriana collectione epistolas, tamquam *fictivias* aperte reicere.

His præmissis, hæc de Episcoporum supra Presbyteros eminentia definivit sacrosancta Tridentina Synodus sess.

xxiii.

vero mihi commune est cum Persuasore, quod jam diximus Petrum eo tempore Romæ non fuisse, quo ad Romanos scripsit Apostolus. Quod vero *Episcopum Romanum* quempiam Narcissum nominat, vix mihi persuadere potest eadem credidisse quæ scripsit: diu enim credidi dum hæc legerem, Petro urbis Romæ sacerdotio dejecto, & velut reducto in ordinem, vel Apostolum quempiam, vel aliquem ex iis qui proxime ad Apostolos auctoritate

xxiii. Canone vii. „ Si quis
„ dixerit Episcopos non esse
„ Presbyteris superiores, vel
„ non habere potestatem confir-
„ mandi & ordinandi; vel
„ eam, quam habent, illis esse
„ cum Presbyteris communem;
„ vel ordines ab ipsis
„ collatos sine populi, vel po-
„ testatis sæcularis consensu,
„ aut vocatione, irritos esse;
„ aut eos, qui nec ab eccle-
„ siastica, & canonica potestate
„ rite ordinati, nec missi sunt,
„ sed aliunde veniunt, legiti-
„ mos esse verbi, & Sacramen-
„ torum ministros; anathema
„ sit „. Et paullo ante, hoc
„ est capite iv. ejusdem sessio-
„ nis xxiii. quæ est septima sub
„ Pio IV. Pont. Max. celebrata
„ die xv. Julii M. D. Lxiii. eadem
„ Sancta Synodus declarat,
„ præter ceteros Ecclesiasticos
„ gradus, Episcopos, qui in
„ Apostolorum locum succes-
„ serunt, ad hunc hierarchi-
„ cum ordinem (superius ex-

positum) præcipue pertine-
„ re, & positos, sicut idem
„ Apostolus (Paulus) ait, a
„ Spiritu Sancto regere Eccle-
„ siam Dei: (Act. 20.) eosque
„ Presbyteris superiores esse;
„ ac sacramentum Confirmationis
„ conferre; ministros
„ Ecclesiæ ordinare; atque
„ alia pleraque peragere ipsos
„ posse; quarum functionum
„ potestatem reliqui inferioris
„ ordinis nullam habent &c.
„ Hinc Catechismus ad Parochos
„ ex ejusdem Tridentini
„ Concilii decreto S. Pii V. Pon-
„ tificis jussu editus, postquam
„ *Sacerdotalis ordinis propria &*
„ *præcipua munera* recensuisset,
„ *varios quos unus idemque sa-*
„ *cerdotalis ordo habet dignitatis*
„ *& potestatis gradus*, sequen-
„ tibus plane verbis explicat.
„ Primus est eorum, qui sa-
„ cerdotes simpliciter vocan-
„ tur: quorum functiones hæ-
„ ctenus declaratae sunt. Se-
„ cundus est Episcoporum, qui
„ singu-

tate accedebant suffectum iri. In Urbe enim totius orbis longe principe, & omnium pene gentium viatrice, & rerum domina, quo ex omnibus regionibus infinita illa hominum multitudo confluebat, ubi statim ab ipsa Christiani nominis prædicatione conventus pro copia civitatis amplissimi sunt instituti, ubi denique futurum erat, ut primo adversus impetum, gladios, cruces, ignesque Neronis, non verbis jam, sed cervicibus & sanguine decer-

„ singulis Episcopatibus præ-
 „ positi sunt: ut non solum
 „ ceteros ecclesiæ ministros,
 „ sed fidelem populum regant,
 „ & eorum saluti summa cum
 „ vigilantia & cura prospici-
 „ ant. Quare in sacris lit-
 „ teris Pastores ovium sæpe
 „ appellantur; quorum munus
 „ & officium Paulus descri-
 „ psit, ut in Apostolorum
 „ Actis legimus (cap. 10.),
 „ in ea concione, quam ad
 „ Ephesios habuit. Itemque a
 „ Petro, Apostolorum prin-
 „ cipe divina quædam Episco-
 „ palis ministerii regula tra-
 „ dita est (epist. 1. cap. 5.): ad
 „ quam si Episcopi actiones
 „ suas dirigere studeant, du-
 „ bitandum non erit, quin Pa-
 „ stores boni & sint, & ha-
 „ beantur. Sed iidem Episco-
 „ pi & Pontifices dicuntur,
 „ accepto ab ethnicis nomine,
 „ qui Principes Sacerdotum
 „ Pontifices appellare consue-
 „ verunt. Tertius gradus est

„ Archiepiscoporum, qui plu-
 „ ribus Episcopis præstant, qui
 „ Metropolitanæ etiam vocan-
 „ tur, quod illarum urbium
 „ antistites sint, quæ tamquam
 „ matres habeantur illius pro-
 „ vincię. Quare superiorem,
 „ quam Episcopi, locum, &
 „ ampliorem potestatem ha-
 „ bent, tamen ab Episcopis
 „ ordinatione nihil differunt.
 „ In quarto gradu Patriarchæ
 „ collocantur, idest primi su-
 „ premique Patres. Olim in
 „ universa Ecclesia, præter
 „ summum Romanum Ponti-
 „ ficem, quatuor tantum Pa-
 „ triarchæ numerabantur, ne-
 „ que omnes tamen dignitate
 „ pares. Nam Constantino-
 „ politanus, etsi ad eum post
 „ omnes alios hic honos dela-
 „ tus est, tamen ob imperii
 „ majestatem altiore locum
 „ obtinuit. Proximus est Ale-
 „ xandrinus, cujus Ecclesiam
 „ Marcus Evangelista jussu
 „ Principis Apostolorum fun-
 „ davit.

decertarent; consentaneum est parem tanto oneri, & non solum moribus & sanctitate, sed loco etiam & autoritate inter cæteros præcipue ordinatum. At hic noster, Narcissum quemdam expiscatus est, ut duplicem jam de Narcisso fabulam habeamus, quem nec Ambrosius omnino affirmare audet Presbyterum fuisse, sed tanquam vagum quendam, & ut ita dicam erroneum describit. Mirum præterea cum adeo exacte omnes Romani Pontifices a doctissimis diligentissimisque viris enumerati sint, in illo saltem fasciculo temporum aut supplemento alicujus *χρονικῶν* Narcissum, nec inter tot somnia aliquando observatum. Quatuor certe insignes Ecclesias videmus, dum adhuc fides adolesceret celebrari, & ea potissimum fuere, quæ in splendidioribus amplioribusque civitatibus congregatæ erant. Ra-
 tioni

„ davit. Tertius Antioche-
 „ nus, ubi Petrus Sedem pri-
 „ mo locavit. Extremum
 „ gradum habet Hierosolymi-
 „ tanus, quam Ecclesiam Ja-
 „ cobus frater Domini, rexit.
 „ Præter hos omnes Catholi-
 „ ca Ecclesia Romanum Pont.
 „ Max. quem in Ephesina Sy-
 „ nodo Cyrillus Alexandrinus,
 „ Archiepiscopum, totius or-
 „ bis terrarum Patrem & Pa-
 „ triarcham appellat, semper
 „ venerata est. Cum enim in
 „ Petri Apostolorum Principis
 „ Cathedra sedeat, in qua
 „ usque ad vitæ finem sedisse
 „ constat, summum in eo di-
 „ gnitatis gradum, & jurisdic-
 „ tionis amplitudinem, non

„ quidem ullis Synodicis, aut
 „ aliis humanis constitutioni-
 „ bus, sed divinitus datam
 „ agnoscit, quamobrem om-
 „ nium Fidelium & Episco-
 „ porum, ceterorumque An-
 „ tistitum. Quocumque illi
 „ munere & potestate præditi
 „ sint, Pater & moderator
 „ universali Ecclesiæ, ut Petri
 „ successor, Christi que Domi-
 „ ni verus & legitimus Vica-
 „ rius præsidet. Atque hæc
 „ est Catholice Ecclesiæ do-
 „ ctrina, quoad Presbyteros,
 „ Episcopos, Archiepiscopos,
 „ Patriarchas, Romanumque
 „ Pontificem. Quæ quidem do-
 „ ctri-

tioni quoque consentaneum est, quo plures mortales confluebant, ibi ceteris honoratiore fuisse praefectos. Quare qui fuere Pontifices: eo ordine, quo sibi singulatim successerunt, a maioribus nostris memoriae sunt commendati. Quod non item de ceteris accidit. Sic Hierosolymis post Jacobum Simeon, Justus, Marcus, Cassianus, Publius: Alexandriae, quae ea tempestate, ut Strabo, Josephus & Marcellinus testantur, post Romam principem locum in universo orbe obtinebat, Marcus, Annianus, Abilius, Cerdos: Antiochiae autem, ubi primum Christiani appellati sunt, post Apostolos Evodius, Ignatius, Eros. Similis quoque cura fuit Romanos Pontifices recensere, & eo diligentius, quo plus ceteris omnibus urbs ipsa praestabat. Cum igitur numerent Petrum, Clementem

etrina, licet sanctorum litterarum auctoritate, certissima traditione, omnium Patrum testimonio; possit etiam facillime comprobari, nihilominus nostrorum temporum haeretici non cessant, adhuc Presbyteros Episcopis cum ordine tum jurisdictione aequales esse, si jus divinum spectetur, acerrime propugnare. Hunc errorem a Calvino magistro suo renovatum, Salmasius, Blondellus, alique ex eadem secta totis viribus, quamquam infelici conatu, tueri sunt aggressi. Et Blondellus quidem edito libro inscripto: *Apologia Sancti Hieronymi*, Catholicum hoc dogma impugnandum ex

professo suscepit, cui tamen libro Natalis Alexander in *Dissertatione XLIV. sua Ecclesiasticae Historiae sac. IV.* adeo docte diligenterque respondit, multiplices Blondelli objectiones singillatim excutiens, plenissimeque refellens, ut nihil ad divinam Episcopalis ordinis & auctoritatis supra Presbyteratum eminentiam ex Scriptura Sacra & traditione contra veritatis fideique hostes asserendam propugnandamque, laudata Natalis Alexandri dissertatione elaboratius perfectiusque possit desiderari. Quare ad praestantissimum Dominicani Theologi opus harum rerum studiosos delegamus,

tem, Linum, & qui sequuntur, quis istius Narcissi unquam nomen audivit (34)? Rogo quae nova haec fingendi licentia est, historiarumque evertendi, ut quidquid nobis in mentem venerit, etiam contra receptas Sanctorum opiniones, nequidquam diffidentes a sacris litteris, illico verum esse contendamus? Hac certe ratione, nemo erit qui non sibi

H ex

(34) Quotquot extant Catalogi Pontificum Romanorum seriem exhibentes, nec certe desunt antiquissimi, (de his in *Difert. de serie & successione primorum Pontif.* erit differendi locus) non modo nullam hujus Narcissi mentionem habent, sed unanimes a D. Petro initium ducunt, idemque faciunt SS. Patres qui eandem conficiunt seriem, videlicet Irenaeus, Optatus, Hieronymus, Augustinus, Epiphanius, alique. Et sane Romanus Episcopatus *Sedes & Cathedra Petri* vocatur, tum a S. Hieronymo, qui postquam *Piscatoris successorem* alloqui dixit ad Damasum scribens, ita subdit: *Beatitudini tuae, idest Cathedrae Petri, communionem confocior*; tum a D. Augustino, qui in Psalmo contra partem Donati: *Numerate, inquit, Sacerdotes vel ab ipsa Sede Petri; & in ordine illo Patrum, quis cui successerit videte.* Quin immo & ipse S. Cyprianus de Felicissimo & Fortunato Schismaticis

Africanis sermonem habens ad Cornelium Papam ep. 55. ait: *Navigare audent & ad Petri Cathedram, atque ad Ecclesiam principalem, unde unitas Sacerdotalis exorsa est: & epist. 52. ad Antonianum: Factus est Cornelius episcopus de Dei & Christi ejus indicio, de clericorum pene omnium testimonio, de plebis quae tum adsuit suffragio, & de Sacerdotum antiquorum & bonorum virorum collegio, cum nemo ante se factus esset, cum Fabiani locus, idest cum LOCUS PETRI & gradus Cathedrae sacerdotalis vacaret.* Et sane quod Petrus Apostolorum princeps, non Narcissus nescio quis, Romanum Episcopatum gesserit, eumque gerens obierit, non ne ipsa demonstrat Romanae Ecclesiae summa dignitas atque auctoritas? Non ignoro a Petre in libello quem de vita Petri conscripsit, quemque Crenius inter Philologicas exercitationes retulit, Bellarminum nostrorumque auctores redar-

ex cubiculo historiam possit proferre. Sed videamus Persuasor hic quibus argumentis utitur: *Christum*, inquit, *prædicabat Narcissus*; audio: non Romæ, si credis Ambrosio. Age vero, Romæ etiam prædicabat, quasi non cæteri idem facerent, Andronicus, quem insignem inter Apostolos & ante se in Christo fuisse, Paulus scribit; Urbanus

dargui atque irrideri quasi circulum in argumentando committant, propterea quod modo Petrum Romæ obiisse ex summa Romanæ Ecclesiæ dignitate probent, modo vero ex eo quod Petrus Romæ obiit Romanæ Ecclesiæ supra cæteras omnes dignitatem eruerentur. Neque vero antiquam esse Romanæ Ecclesiæ excellentiam putat Petrus, sed eam *vi & fraude* post Concilii Nicæni tempora Romam sibi rapuisse jactat, blasphemiamque suam D. Bernardi verbis confirmat in *lib. de considerat.* ubi Eugenium Papam S. Abbas ita alloquitur, *Esto ut hæc tibi alia quavis ratione vindices, non Apostolico more; nec tibi dare Petrus potuit, quod non habuit; quod habuit, hoc dedit; sollicitudinem super Ecclesias. Numquid dominatum? Audi ipsum: non dominantes, inquit, Cleris, 1. Petr. v. 3. Et ne dictum sola humilitate putet, non veritate, vox domini est: reges*

gentium dominantur, vos non sic, Matth. 20. 23. 5. Planum est. Apostolis interdicitur dominatus. Ergo tu & tibi usurpare aut Apostolatium, aut Apostolatus Dominatum: plane ab utroque prohiberis. At quis non videt D. Bernardum verbis istis non de Ecclesiastico Pontificis Imperio loqui, sed de terrenis ejus divitiis, quas neque damnat, sed tantummodo illis bene uti hortatur; nam & ejusdem operis lib. 4. cap. 3. eum monet, quod in externo splendore non Petro successerit, sed Constantino, & lib. 3. cap. 1. diserte profitetur quod præesse non negat, sed dominari, id est ut ipse explicat præesse in sollicitudine, dominandi libidinem affectare. Si non habet super Ecclesias omnes primatum Romana Ecclesia, quid ait Bernardus, Petrum Romano Pontifici sollicitudinem non unam super Ecclesiam, sed super omnes dedisse? Quod habuit, hoc dedit, sollicitudinem super Ecclesias.
Ad

banus illius Auditor, cæteri que complures, quos longum est enumerare. Dicamus & quempiam illorum, vel certe si ita libuerit omnes simul Romanos Pontifices fuisse: dum Petrus exturbetur, turba non deerit eorum, qui Pontifices dici possint.

H 2

PER-

Ad hæc non possum satis mirari Petri impudentiam, non verentis nobis D. Bernardum obiicere, qui tam sæpe tamque loculenter Romani Pontificis primatum adstruit, cum in cæteris suis scriptis (tom. 1. edit. Lugdunt. ann. 1658. pag. 81. & 106, tom. iv. p. III. & tom. 5. pag. 302.) tum præsertim lib. 2. cap. 9. laudati operis de consideratione ad Eugenium. Age vero, ut cætera Petri objecta breviter diluamus, interrogemus hominem, unde noverit *vi & fraude* Ecclesiam Romanam sibi rapuisse Primatum? Quis Romanorum Pontificum edidit primus tantum facinus? Cum numquam defuerint strenui ac vigilantes in Ecclesia viri, qui bellum audacter moverunt contra quæcumque dogmata seu ritus novos in Ecclesiam immittere contententes, quomodo siluerunt, dum Aristocraticum Ecclesiæ regimen in Monarchicum immutare tentatum est? Scio, ex heterodoxis scriptoribus alios Victori, alios Zosimo, alios Bonifacio I. alios Cælestino, alios

denique Bonifacio III istud facinus affingere. Sed unde nam ista hauserunt, nisi ex hac ipsa qua debacchantur in sanctissimos Pontifices insolentia? Constantinopolitani Patriarchæ Primatum œcumenicum sibi vindicare moluntur, neque ulla historia est, quæ rem sileat; nulla Ecclesia, quæ motus non excitet: nemo, quem lateat, & qui primus, & qui alter, & qui tertius molitus hoc sit: cur nihil horum de Romani Pontificis usurpatione? Paulus Sarpus & qui nuper Sarpii opiniones renovare exornareque conatus est Justinus Febronius J.C. concordia causa sponte Episcopos, quam parem habebant auctoritatem, uni Episcopo Romano contulisse asserunt. Dicant, & hoc unde noverint? Quid tantam rem tota silet antiquitas? Numquid leve miraculum, tot Episcopos, quot sunt in universo terrarum orbe, non obstante humanæ naturæ genio ad Imperium proclivi, adeo facile se uni Episcopo subjecisse? Quod vero addit Petrus ante primum